

Класифікація балад. ТЛ: балади

Балада є одним із найпопулярніших жанрів усної народної творчості. Цей жанр українського фольклору вирізняється багатством сюжетів, які відтворюють незвичайні, переважно драматичні й трагічні долі народу. Про баладу як жанр в українській літературі заговорили на початку ХІХ століття. Народні балади досліджували, Михайло Драгоманов, Микола Костомаров, Іван Франко, Олексій Дей тощо.

Оскільки баладних сюжетів є дуже багато (лише в українській народній творчості їх нараховують понад 300), а ще більше балад, якщо зважати на всі різновиди сюжетів і варіантів, — то їх класифікація є завданням надзвичайно складним. Вчені ще не дійшли остаточної спільної думки, за яким принципом класифікувати балади.

Найпоширенішим щодо систематизації баладних текстів є сюжетно-тематичний принцип.

Найдетальнішу класифікацію балад в українській фольклористиці розробив Олексій Дей у монографії «Українська народна балада». Він вважав, що всі українські балади за характером чітко розподіляються на такі групи: міфологічні, історичні, соціально-побутові і родинно-побутові.

Тематичне розмаїття балад.

Родинно-побутові (взаємини між батьками і дітьми, братами і сестрами).

Історичні (змальовується козацьке життя, смерть козака на полі бою).

• Поетичний світогляд народу, його міфологічні уявлення (перетворення людини на рослину, тварину, птаха; розуміння нею природи).

• Про кохання (розкриваються почуття кохання й ненависті, образи й ревності).

Балади про кохання.

Виховне значення балад.

Українські балади характеризуються яскраво виявленим повчальним змістом. Вони вчать, що зло не минається безкарно, а кожний аморальний вчинок обов'язково має обернутися проти його виконавця: через злочин дороги до щастя нема. Чимало балад стверджують ідею: кохання, гармонійне подружнє життя дужчі за смерть.

Виконання проблемного завдання.

На прикладі проаналізованих балад поясніть таке висловлювання О. Дея: «Балада характеризується яскраво виявленим повчальним потенціалом».

Домашнє завдання.

Інтерактивна вправа «Гронування».

Створіть «троно» «Балади».